

De Vlaamse sociale bescherming

Informatiemomenten 23 januari en 25 januari 2018

Sandra Derieuw
AKC Vlaamse sociale bescherming

INHOUD

- ▶ Situering Vlaamse sociale bescherming
 - ▶ Inhoud en fasering
 - ▶ Visie Vlaamse sociale bescherming
- ▶ Solidair verzekeringsmodel
 - ▶ Voortbouwend op Vlaamse zorgverzekering
 - ▶ VSB over de grenzen
- ▶ VSB fasering
 - ▶ Langere termijn 2022-2023
 - ▶ Persoonsvolgende financiering
 - ▶ BelRAI als inschalingsinstrument
 - ▶ 2017
 - ▶ 2019: ingrijpende hervorming

Situering Vlaamse Sociale Bescherming

Inhoud en fasering

Onderdelen Vlaamse sociale bescherming 2016-2018

**CASH - vrij
besteedbaar**

1. Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden (zvv)

2. Basisondersteuningsbudget voor personen met een handicap

3. Zorgbudget voor ouderen met een zorgnood (THAB)

4. Tegemoetkoming voor residentiële ouderenzorg

5. Tegemoetkoming voor geestelijke gezondheidszorg in CGG, PVT, IBW of revalidatiecentrum

**Derde betaler -
erkende zorg**

6. Tegemoetkoming voor fysieke revalidatie

7. Tegemoetkoming voor thuiszorg

8. Tegemoetkoming voor transmurale zorg

9. Tegemoetkoming voor mobiliteitshulpmiddelen

Naar Vlaamse sociale bescherming van €4 miljard

Zorgticket

thuiszorg: €653,5 miljoen

CGG: €72,1 miljoen

revalidatie en geïsoleerde G en SP diensten: €235,2 miljoen

psychiatrische verzorgingstehuizen: €74,3 miljoen

initiatieven voor beschut wonen: €40,9 miljoen

residentiële ouderenzorg: €2.021,3 miljoen

Zorgbudget

zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden: €371,6 miljoen

Zorgbudget personen met een handicap: €38,9 miljoen

zorgbudget voor ouderen met een zorgnood €359,6 miljoen

mobiliteitshulpmiddelen: €70,6 miljoen

€3,94 miljard

Vlaamse
Regering

Vlaamse sociale bescherming - gefaseerde inkanteling

- ▶ VSB = geheel van tegemoetkomingen op vlak van (langdurige) zorg, hulpmiddelen en revalidatie
- ▶ Een Vlaamse laag bovenop de federale sociale zekerheid

Situering Vlaamse Sociale Bescherming

Visie Vlaamse sociale bescherming

Uitgangspunten voor het Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid

Doelstellingen ontwerp decreet VSB

- 1° versterking van de persoon met een zorgbehoefte en eigen regie over de zorg;
- 2° de ondersteuning van de mantelzorg;
- 3° vraaggestuurde zorg door persoonsvolgende financiering;
- 4° het maximaliseren van financiële toegang tot kwaliteitsvolle zorg;
- 5° het realiseren van efficiëntiewinsten en transparantie voor de burger;
- 6° een objectieve en laagdrempelige beoordeling van de zorgbehoefte;
- 7° een toegang tot één loket bij de zorgkas;
- 8° het realiseren van zorgcontinuïteit en waar nodig aanklappende zorg

Paradigmashift

Van	Naar
Curatie	Preventie
De persoon met een zorgnood op de passagierszetel van zijn zorg	De persoon met een zorgnood aan het stuur van zijn zorg
Mantelzorg in de marge	Mantelzorg als volwaardige zorgpartners
Aanbodgestuurd	Vraaggestuurd
Solisten in de zorg en welzijn (silo denken)	Geïntegreerde zorgnetwerken
Instellingsfinanciering	Persoonsvolgende financiering
Uni-disciplinair	Inter- en multidisciplinair
Intramuraal	Extramuraal

Solidair verzekeringsmodel

Voortbouwend op de Vlaamse zorgverzekering

Van	Naar
Ziekteverzekering arbeidsgerelateerd	Vlaamse volksverzekering wonen in Vlaanderen
Hoofdzakelijk bijdragen	Hoofdzakelijk algemene middelen
Bijdragen op arbeidsinkomen	Algemene bijdrage
RIZIV-overlegmodel	Vlaams overlegmodel
Sterk medische invalshoek	Integratie welzijn en gezondheid
Ziekenfonds	Zorgkas

Uniek loket bij de zorgkas en automatisering

- ▶ Eén dossier, één aanspreekpunt voor rechten Vlaamse sociale bescherming
 - ▶ 5 zorgkassen opgericht door ziekenfondsen, Vlaamse zorgkas
 - ▶ Info en advies, dossieropvolging, controle voorwaarden, beslissing en uitbetaling
 - ▶ Digitalisering en automatische rechtentoekenning
 - ▶ Responsabilisering
- ▶ Samenwerking maatschappelijk werk, OCMW, CAW
-> breed onthaal

Verzekering

- ▶ Bijdrage + algemene middelen
- ▶ Bijdrage van 51 of 26 euro per jaar (verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering)
- ▶ Rechten gekoppeld aan bijdrage
- ▶ Verplicht aansluiten in Vlaanderen
- ▶ Vrijwillig in Brussel maar noodzakelijk voor rechten op VSB
- ▶ Jonger dan 25 jaar: aansluiten bij een zorgkas ad hoc

Verzekering

- ▶ Sancties
 - ▶ Opschorting met verlies van rechten - is geschrapt
 - ▶ Boete 250/100 euro bij niet betaling van minstens twee al dan niet opeenvolgende bijdragen - vrijstellingen (budgetbeheer, insolvabel, ...)
- ▶ Verrekening bijdrage met zorgbudget
- ▶ Verblijfsvoorwaarde van vijf jaar niet van toepassing op zorgticketten

Verzekering - uitzonderingen

- ▶ Administratieve aansluiting
 - ▶ EU-recht
 - ▶ Ambtelijk geschrapt uit Rijksregister
 - ▶ Kinderen wachtregister
 - ▶ Overgangperiode van drie jaar voor zorg over grens van deelstaten (nog geen toepassing verzekeringsprincipe)

Verzekering - vrijstelling bijdrage

- ▶ Toegang tot zorg wordt gewaarborgd - vrijstelling bijdrage mogelijk
 - ▶ Budgetbegeleiding, gevangenis of forensisch psychiatrisch centrum of afwezig verklaard
 - ▶ Behartenswaardigheid geattesteerd door OCMW
- ▶ Verblijfsvoorwaarde van vijf jaar niet van toepassing op zorgticketten

Solidair verzekeringsmodel

VSB over de grenzen: EU, andere deelstaten, Brussel

EU-Verordening 883/04

- ▶ Vrij verkeer van personen - geen belemmeringen door SZ
- ▶ Werkland bepaalt waar je sociaal verzekerd bent
 - ▶ Uitsluiting uitgaande GA - maar mogelijkheid tot vrijwillig aansluiten
 - ▶ Aansluiting inkomende GA en EU-Walen
 - ▶ Vrijstelling studenten en onderzoekers
- ▶ Sociale zekerheid in Europese zin
- ▶ Recht op verstrekkingen in het woonland ten laste van het werkland
 - ▶ Buitenlands sociaal verzekerden (bijv. uitgaande GA) hebben recht in Vlaanderen
 - ▶ Administratieve aansluiting (zonder bijdragebetaling)
 - ▶ Recuperatie - samenwerking met RIZIV

Deelstaatoverschrijdend verkeer

- ▶ Overgangperiode t.e.m. 31 december 2021
 - ▶ Geen toepassing van het verzekeringsprincipe
 - ▶ Administratieve aansluiting zonder bijdragebetaling
 - ▶ Toegankelijkheid van Vlaamse voorzieningen voor niet-VSB-aangesloten
 - ▶ Vanaf 2022: coördinerend samenwerkingsakkoord

Brussel

- ▶ VSB-aansluiting verleent rechten op:
 - ▶ Zorgbudgetten
 - ▶ MAAR cumuleerbepaling THAB
 - ▶ Financiering van zorg in Vlaamse instellingen en in unicommunautair aanbod in Brussel
- ▶ 1.1.2019: mogelijkheid tot aansluiting nieuwe onderdelen zonder wachttijd
- ▶ Laattijdige aansluiting: wachttijd 5 jaar
- ▶ Uitzondering: regularisatiemogelijkheid

Brussel

- ▶ Overgangperiode t.e.m. 31 december 2021
 - ▶ Geen toepassing van het verzekeringsprincipe in de Brusselse unicommunautaire instellingen
 - ▶ Administratieve aansluiting bij de zorgkas
 - ▶ Toegankelijkheid van Vlaamse voorzieningen voor niet-VSB-aangesloten. Vanaf 2022: coördinerend samenwerkingsakkoord
- ▶ GGC aanbod blijft onveranderd toegankelijk ongeacht aansluiting

Enkele concrete casussen

Persoon met zorgbehoefte heeft domicilie in Vlaanderen en verblijft in WZC in Wallonië	Huidige situatie blijft gedurende 3 jaar onveranderd. Dwz Wallonië betaalt. Monitoring van dergelijke situaties zodat financiële impact duidelijk wordt.
Persoon met zorgbehoefte heeft domicilie in Vlaanderen en verblijft in GGC WZC in Brussel	Huidige situatie blijft gedurende 3 jaar onveranderd. Dwz GGC betaalt. Monitoring van dergelijke situaties zodat financiële impact duidelijk wordt.
Persoon met zorgbehoefte heeft domicilie in Brussel (niet aangesloten VSB) en verblijft in Vlaams WZC	Administratieve aansluiting bij VSB (geen bijdrage) - Vlaanderen betaalt WZC
Persoon met zorgbehoefte heeft domicilie in Wallonië en verblijft in Vlaams WZC	Administratieve aansluiting bij VSB (geen bijdrage) - Vlaanderen betaalt WZC

Verzekerbearheid - automatische controle

- ▶ Automatische controle verzekerbearheid bij opname en bij elke facturatie
- ▶ Mogelijke problemen:
 - ▶ Achterstallige bijdrage: enkel DVC en CKV
 - ▶ Automatisch bericht zorgkas: proactieve acties om zich in orde te stellen
 - ▶ Onderzoek behartenswaardigheid
 - ▶ Buitenlands verzekerd: administratieve aansluiting nodig
 - ▶ Inwoner Wallonië: administratieve aansluiting (overgangperiode)
 - ▶ Illegaal: regeling dringende medische zorg - OCMW of Fedasil

Vlaamse sociale bescherming - fasering

Langere termijn 2022-2023

VSB - Langere termijn

- ▶ Meer afgestemde zorg over sectoren heen
- ▶ Persoonsvolgende financiering: **Zorgbudget en Zorgticket**
- ▶ Eén inschaling: **BelRAI**

Basisprincipes van persoonsvolgende financiering

- ▶ Onder persoonsvolgende financiering verstaan we een financiering die vertrekt van de objectief vastgestelde zorgnood van de persoon, gemeten met de BelRAI en eventueel aanvullende instrumenten van diagnostiek en indicatiestelling
 - ▶ Zorggebonden component (persoonsvolgend)
 - ▶ Organisatiegebonden component (kosten gelinkt aan de voorziening)
- ▶ Trekkingsrechten - tegemoetkomingen voor erkende zorg (experimenten cash)
- ▶ Op basis van zorgzwaarte (per sector uit te werken: WZC=BelRAI-LTCF)

Persoonsvolgende financiering ouderenzorg

- ▶ Zorgticket
- ▶ Organisatiegebonden kost
 - ▶ anciënniteit, incentives
 - ▶ kwaliteit, ICT, ...

Uitgangspunten zorgticket

- ▶ Op basis van een **indicatiestelling** wordt een zorgprofiel opgemaakt.
- ▶ De indicatiestelling kan het recht van de gebruiker op een zorgticket openen. Daarmee kan de gebruiker zorg opnemen naar zijn keuze in een **erkende zorgvoorziening**.
- ▶ In complexe zorgsituaties wordt een **zorgplan** opgemaakt waar de gebruiker toegang toe heeft en dat toelaat om het zorgticket in te zetten voor geïntegreerde zorg en rekening houdt met de keuzes en levensdoelen van de gebruiker.

Zorgticket

- ▶ De Vlaamse Regering kan bepalen dat het zorgticket wordt uitgedrukt in **budgetcategorieën** of **punten** die overeenstemmen met een aantal eenheden zorg
- ▶ De Vlaamse Regering bepaalt de erkende zorgvoorzieningen en de zorg waaraan de gebruiker de zorgtickets volgens zijn keuze kan besteden

Zorgticket

- ▶ De Vlaamse Regering kan tijdelijk een onderscheid maken tussen de verschillende pijlers of binnen elke pijler van de VSB, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de pijler of met het soort zorgvoorziening
- ▶ Uitbetaling via **trekkingsrecht** maar **experimenten voor cash**
- ▶ Gebruikersbijdrage mits sociale correcties
- ▶ Woon- en leefkost ten laste van cliënt mits sociale correcties

Verschillende systemen van persoonsvolgende financiering

PVF voor personen met handicap	PVF Ouderenzorg
<ul style="list-style-type: none">- PVF trap 2 In principe vrij besteedbaar maar verantwoording kosten keuze voor voucher mogelijk- Mogelijkheid tot contractuele indienstneming mantelzorg- Uitgebreide inschaling met ZZI- Gesloten budget en prioritering- Geen programmatie zorgaanbod	<ul style="list-style-type: none">- Zorgticket enkel besteedbaar aan erkende zorgvoorzieningen Zorgbudget vrij besteedbaar zonder verantwoording- Mantelzorg kan enkel vergoed worden met zorgbudgetten- BelRAI en BelRAI-screener- Open budget en subjectief recht- Programmatie zorgaanbod

Wetenschappelijk onderzoek

- ▶ Persoonsvolgende financiering
- ▶ Zorgprognoses
- ▶ BelRAI
 - ▶ THAB
 - ▶ Screener kinderen
 - ▶ GGZ
 - ▶ Revalidatie
 - ▶ Sociale module
- ▶ Evaluatie BOB

BelRAI als inschalingsinstrument

Inschalingsinstrumenten

▶ AS IS

- ▶ Zeer veel verschillende instrumenten: KATZ, BEL, MEDICO-SOCIALE SCHAAL, ICF
- ▶ Zelfde personen worden meermaals gescreend
- ▶ Ook een medische beoordeling speelt een rol bij toegang tot revalidatie, hulpmiddelen, THAB

▶ Vlaamse sociale bescherming

- ▶ Minder inschalingsinstrumenten en werken aan implementatie BelRAI-screener

Beleidsvisie

- ▶ Vlaanderen heeft expliciet gekozen voor gebruik BelRAI
 - ▶ Regeerakkoord, Beleidsnota minister Vandeurzen, Decreet Vlaamse Sociale Bescherming
- ▶ Eén inschalingsinstrument voor alle sectoren
 - ▶ Thuiszorg/gezinszorg
 - ▶ Residentiële ouderenzorg
 - ▶ Financiële tegemoetkomingen: zorgverzekering en THAB
 - ▶ Geestelijke gezondheidszorg
 - ▶ Revalidatie (in onderzoek)
- ▶ In eerste instantie voor zorgplanning, op termijn ook gebruikt ifv persoonsvolgende financiering

Doelstellingen BelRAI

- ▶ de persoon met een zorgnood moet slechts één inschaling ondergaan
- ▶ de zorgtoestand en het welzijn van persoon met een zorgnood wordt op een gestandaardiseerde en gestructureerde manier in kaart gebracht
- ▶ de continuïteit en kwaliteit van zorg kan beter worden gegarandeerd
- ▶ diverse zorgvormen spreken eenzelfde taal
- ▶ instrument voor zorgplanning binnen de voorziening
- ▶ de automatische rechtentoekenning wordt mogelijk zodra de inschalingen in een centrale databank worden opgenomen
- ▶ zorgprognoses op basis van nationaal en internationaal vergelijkbare gegevens

Onderzoek

- ▶ Ontwikkeling **BelRAI Screener** (2011-2015)
- ▶ Ontwikkelen van afkappunten in de BelRAI Screener voor de Tegemoetkoming Hulp aan Bejaarden (**THAB**) (2016-2017)
- ▶ Ontwikkeling van een BelRAI Screener instrument voor **kinderen** (2016-2017)
- ▶ **BelRAI Geestelijke Gezondheidszorg**: Evaluatie van InterRAI-instrumenten GGZ voor toepassing in Vlaanderen (2016-2017)
- ▶ **BelRAI Revalidatie**: evaluatie van InterRAI-instrument revalidatie voor toepassing in de revalidatie in Vlaanderen (2016-2017)
- ▶ Ontwikkeling van een **sociale module** voor de BelRAI Screener en het BelRAI Home Care instrument (2016-2020)
- ▶ Verwerking van een representatieve steekproef aan afnames BelRAI screener en BelRAI LTCF in de **woonzorgcentra** (2018)

Onderzoek - pilootprojecten

- ▶ BelRAI screener
 - ▶ pilootproject in regio Dendermonde - 2016-2018
 - ▶ Zorgverzekering, gezinszorg en thuiszorg, residentiële ouderenzorg
 - ▶ Uitbreiding naar Waasland gepland in 2018
- ▶ BelRAI LTCF
 - ▶ Uitbreiding naar woonzorgcentra
 - ▶ Gebruik LTCF aanvullend aan screener
 - ▶ Start gepland in 2018

<http://www.plan-egezondheid.be/actiepunten/8-invoering-van-een-uniform-evaluatie-instrument/>

Timing (tentatief)

- ▶ Vlaanderen: stapsgewijze implementatie
 - ▶ Zorgverzekering (screener): 2019-2020
 - ▶ Thuiszorg/gezinszorg (screener, HC): idem
 - ▶ Residentiële ouderenzorg (screener, LTCF): 2022
 - ▶ THAB (screener): 2022
 - ▶ ...
- ▶ Federaal zou starten met invoering BelRAI o.a. in thuisverpleging
- ▶ Juiste timing zal afhankelijk zijn van randvoorwaarden
 - ▶ Start pilootprojecten
 - ▶ Samenwerking federaal

Vlaamse sociale bescherming - fasering

2017 - 2019

2017

€ 130/maand voor zwaar
zorgbehoevenden
(zorgverzekering)

€ 300/maand voor mensen
met een handicap
(basisondersteuningsbudget)

Tot € 571/maand voor
ouderen met een zorgnood
(tegemoetkoming hulp aan
bejaarden)

ZORG-
VERZEKERING

BASISONDER-
STEUNINGS-
BUDGET

TEGEMOETKOMING
VOOR HULP
AAN BEJAARDEN

<https://www.youtube.com/watch?v=L6uiJtL0Z3k>

2019

Ingrijpende hervorming

- ▶ Zorgkassen komen in de plaats van ziekenfondsen
- ▶ Nieuw mobiliteitshulpmiddelenbeleid
- ▶ Nieuwe uitdaging voor zorgkassen: ‘betaling aan derden’ (ook mobiliteitshulpmiddelen)
- ▶ Overname financiering WZC, KV en DVC AS IS
- ▶ Controle KATZ door ZKC
- ▶ Nood aan overgangsmaatregelen

2019

Ingrijpende hervorming

▶ Voorbereiding per onderdeel

- ▶ Concepten uitwerken
- ▶ Regelgeving
- ▶ ICT
- ▶ Communicatie en overleg

▶ Implementatie per onderdeel

- ▶ ICT- onderhoud bijsturing
- ▶ Administratieve processen bijsturen
- ▶ Communicatie en overleg

-> Project eWZCfin

Nog vragen?

